

2019-03-21

För kännedom till
Kommunfullmäktige

Revisionsrapport: Försörjningsstöd – Ödeshögs kommun

PwC har på uppdrag av Ödeshögs kommuns revisorer och enligt beslutad revisionsplan för 2018 granskat att socialnämnden säkerställer att den som är beroende av ekonomiskt bistånd får tillgång till insatser för att i framtiden klara sin försörjning på egen hand. Granskningen visar att detta delvis uppfylls.

Nämndens planeringsdirektiv visar en ambition att prioritera insatser för att få flera i sysselsättning och att pressa ner arbetslösheten. Mål eller riktlinjer som berör arbetet med insatser för att stötta enskilda att bli självförsörjande saknas varför styrningen blir vag och uppföljningen försvåras.

Den utredning som görs av försörjningsstödshandläggaren avseende den enskilde bidragssökande ger viss grund för att bedöma behov av insatser. Det saknas en styrning för att säkerställa att bedömningar som gjorts hos andra huvudmän inhämtas och dokumenteras. Exempelvis den arbetsförmågebedömning som görs inom projektet *Ökad Sysselsättning i Ödeshög (ÖS)*.

Inom förvaltningen finns en styrning som visar att en arbetsplan ska upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd. Däremot framgår det inte tydligt vad planen ska innehålla.

Insatser för att nå en egen försörjning ges genom det kommunala projektet *Ökad Sysselsättning i Ödeshög*. I övrigt ses insatserna hos andra huvudmän och interna enheter som ger stöd, vård och vägledning. Detta är insatser för att stärka utbildningsbakgrund, fysisk eller psykiatrisk vård eller stöd genom Arbetsförmedling och Försäkringskassa. Vi bedömer att det finns en otydlighet i vad som kan ses som Arbetsförmedlingens ansvar och det ansvar som finns hos kommunen.

Det finns en struktur för samverkan mellan försörjningsstödsenhetens personal och ÖS, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt med SFI, där övergripande frågor liksom insatser för enskildas diskuteras. Andra huvudmän aktualiseras i planeringen genom gemensamma möten kring den sökande (SIP-möten). En hörsamhet beskrivs hos huvudmännen kring lagstiftning och rutin kring detta.

Rekommendationer

- Utarbeta mål och säkerställ indikatorer för uppföljning av de politiska ambitionerna om ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.
- Upprätta en styrning för att säkerställa att de bedömningar av behov av insatser som upprättas hos andra enheter och huvudmän inhämtas och dokumenteras.
- Utarbeta en styrning som visar vad den arbetsplan, som upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd, ska innehålla och hur den ska följas upp.
- Förtydliga vad som är Arbetsförmedlingens ansvar och vad som är kommunens ansvar gällande arbetsmarknadsåtgärder.

- Följ upp att SIP nyttjas på ett ändamålsenligt sätt för att nå en samordnad planering kring den enskilde.

Granskningen har utmynnat i en revisionsrapport som bifogas detta missiv.

Revisionen har skickat rapporten till socialnämnden och önskar ta del av nämndens synpunkter på rapportens innehåll och bedömningar senast den 20 maj 2019. Rapporten skickas också till kommunfullmäktige för kännedom.

För kommunens revisorer

Alexander Gideskog
Ordförande

Michael Cornell
Vice ordförande

Revisionsrapport

Försörjningsstöd

Projektledare
Lena Brännert
Certifierad kommunal
revisor

December 2018

Ödeshögs kommun

pwc

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och revisionsfråga.....	4
1.3. Revisionskriterier	5
1.4. Avgränsning.....	5
1.5. Metod.....	5
2. Iakttagelser och bedömningar	6
2.1. Mål och riktlinjer	6
2.2. Arbetsmetoder för att bedöma behov av insatser	7
2.3. Individuell planering och uppföljning.....	8
2.4. Tillgång till insatser	9
2.5. Rutiner för samarbete och samverkan	10
Bilaga 1 - Måluppfyllelse för socialnämnden vid delårsbokslut 2018	12

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av Ödeshögs kommuns revisorer granskat att socialnämnden säkerställer att den som är beroende av ekonomiskt bistånd får tillgång till insatser för att i framtiden klara sin försörjning på egen hand. Granskningen visar att detta delvis uppfylls.

Nämndens planeringsdirektiv visar en ambition att prioritera insatser för att få flera i sysselsättning och att pressa ner arbetslösheten. Mål eller riktlinjer som berör arbetet med insatser för att stötta enskilda att bli självförsörjande saknas varför styrningen blir vag och uppföljningen försvåras.

Den utredning som görs av försörjningsstödshandläggaren avseende den enskilde bidragssökande ger viss grund för att bedöma behov av insatser. Det saknas en styrning för att säkerställa att bedömningar som gjorts hos andra huvudmän inhämtas och dokumenteras. Exempelvis den arbetsförmågebedömning som görs inom projektet *Ökad Sysselsättning i Ödeshög (ÖS)*.

Inom förvaltningen finns en styrning som visar att en arbetsplan ska upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd. Däremot framgår det inte tydligt vad planen ska innehålla.

Insatser för att nå en egen försörjning ges genom det kommunala projektet *Ökad Sysselsättning i Ödeshög*. I övrigt ses insatserna hos andra huvudmän och interna enheter som ger stöd, vård och vägledning. Detta är insatser för att stärka utbildningsbakgrund, fysisk eller psykiatrisk vård eller stöd genom Arbetsförmedling och Försäkringskassa. Vi bedömer att det finns en otydlighet i vad som kan ses som Arbetsförmedlingens ansvar och det ansvar som finns hos kommunen.

Det finns en struktur för samverkan mellan försörjningsstödsenhetens personal och ÖS, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt med SFI¹, där övergripande frågor liksom insatser för enskildas diskuteras. Andra huvudmän aktualiseras i planeringen genom gemensamma möten kring den sökande (SIP-möten). En hörsamhet beskrivs hos huvudmännen kring lagstiftning² och rutin kring detta.

Rekommendationer

- Utarbeta mål och säkerställ indikatorer för uppföljning av de politiska ambitionerna om ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet.
- Upprätta en styrning för att säkerställa att de bedömningar av behov av insatser som upprättas hos andra enheter och huvudmän inhämtas och dokumenteras.
- Utarbeta en styrning som visar vad den arbetsplan, som upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd, ska innehålla och hur den ska följas upp.

¹ Svenska för invandrare

² Enligt 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) och 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska alla som behöver insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården få en samordnad individuell plan, om det behövs för att behoven ska kunna tillgodoses

-
- Förtydliga vad som är Arbetsförmedlingens ansvar och vad som är kommunens ansvar gällande arbetsmarknadsåtgärder.
 - Följ upp att SIP nyttjas på ett ändamålsenligt sätt för att nå en samordnad planering kring den enskilde.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Enligt Socialtjänstlagen har den som inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt rätt till bistånd för sin försörjning och livsföring i övrigt. I arbetet med ekonomiskt bistånd är socialtjänstens huvuduppgift att hjälpa personer så att de klarar sin försörjning på egen hand, vilket också är betydande för att verksamheten drivs effektivt och ändamålsenligt.

I revisorernas riskanalys konstaterades att antalet invånare som fick ekonomiskt bistånd någon gång under 2016 hade ökat kraftigt i Ödeshög och i betydligt högre takt än i jämförbara kommuner. Under 2017 hade arbetslösheten ökat mera än i jämförbara kommuner och var i augusti 7,9%³.

Arbetsförmedlingen har i rapporten *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2017 – Östergötlands län*⁴, redogjort för arbetsmarknadsläget i länet. Det kan konstateras att under 2017 och 2018 var arbetsmarknaden i Östergötland stark. Det började alltmer uppstå påtaglig arbetskraftsbrist inom flera branscher

I Ödeshög rekryterades under 2016 ytterligare personal till arbetet med försörjningsstöd för att kunna arbeta mera aktivt med att lotsa sökande till egen försörjning och till sysselsättning. Samtidigt infördes nya riktlinjer. Antalet aktuella hushåll var då 130. Under 2017 sjönk antalet till 70 för att till 2018 minska till 58 hushåll som någon gång under året erhåll försörjningsstöd. Under 2017 påbörjades även planering av en arbetsmarknadsenhet, vilket i januari 2018 resulterade i projektet *Ökad sysselsättning i Ödeshög (ÖS)*. En samverkan med försörjningsstödsenheten och den förändring som i övrigt gjordes inom verksamheten bidrog enligt intervjuerna till att kostnaderna samt antalet aktuella hushåll minskade ytterligare.

I dag finns två handläggare som utreder ansökningar om ekonomiskt bistånd. Ärendemängden uppgår vid granskningens genomförande till 34 hushåll. Handläggarna arbetar även med ärenden som rör missbruksvård, ger budget- och skuldrådgivning och handlägger dödsboanmälningar m m. Verksamheten leds av myndighetschef. Som ett stöd i verksamheten finns en 1:e socialsekreterare.

1.2. Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att se att socialnämnden säkerställer att den som är beroende av ekonomiskt bistånd får tillgång till insatser för att i framtiden klara sin försörjning på egen hand.

Kontrollfrågor:

- Finns mål och riktlinjer för arbetet med insatser för att hjälpa personer att bli självförsörjande?
- Används arbetsmetoder för att bedöma behov av insatserna?
- Görs en individuell planering och uppföljning?
- Finns tillgång till insatser att erbjuda?
- Finns rutiner för samarbete och samverkan?

³ Rikssnittet vid samma tidpunkt var 7,4 % och 8,5 % i länet.

⁴ Arbetsförmedlingen 2017-06-13

1.3. Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som är utgångspunkter för vid analys och bedömning. Följande revisionskriterier ligger till grund för denna granskning:

- Kommunallagen
- Socialtjänstlagen
- Kommunfullmäktiges beslutade styrning aktuell för granskningen

1.4. Avgränsning

Granskningen gäller socialnämndens verksamhet riktat till vuxna, 18 – 65 år.

1.5. Metod

Intervjuer har genomförts med:

- Förvaltningschef
- Myndighetschef och 1:e socialsekreterare för försörjningsstöd
- Handläggare inom försörjningsstöd
- Projektledare i projektet ”Ökad sysselsättning i Ödeshög”

Styrande dokument relevanta för granskningen har analyserats.

Tio slumpvis valda akter har granskats för att vidimera vad som framkommer vid intervjuerna.

Att rapportens sakinnehåll är riktigt har avstämts med de intervjuade. Den är kvalitets-säkrad enligt PwC:s interna rutiner.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Mål och riktlinjer

Kommunfullmäktige har formulerat inriktningsmål utifrån fem fokusområden, medborgar-, verksamhets-, medarbetar- och ekonomiperspektiv. Delårsbokslutet⁵ visar hur dessa följs av socialnämndens resultatmål samt indikatorer för att mäta måluppfyllelse (se bilaga). Dessa nämns inte vid intervjuerna.

Enligt socialnämndens planeringsdirektiv för 2018⁶ är nämndens uppgift att fastställa sitt grunduppdrag, vilket är att följa de lagar som styr verksamheten inom nämndens uppdrag⁷ samt utvecklingsuppdrag inom sitt område. I dokumentet framgår att det ses som av stor vikt att fokusera insatser gentemot utomeuropeiskt födda, personer som har högst förgymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt äldre (55 -64 år). Syftet är att få flera i sysselsättning och att pressa ner arbetslösheten, vilket har hög prioritet. Arbetslösheten ska vara under riksnittet och hamna i nivå med de kommunerna i länet med lägst arbetslöshet (4.2 – 4.5 %). Förutom att få flera i sysselsättning formulerar fullmäktige mål om att samverkan mellan kommunen och näringslivet ska intensifieras samt att antalet elever i vuxenutbildning ska öka. Vid intervjuerna har inte framkommit hur verksamheten konkret arbetar för omsätta detta i den praktiska verksamheten.

Socialnämnden fastställde 2013 ett kvalitetssystem⁸ i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd⁹ som säger att formaliserade system ska användas för att göra en verksamhet effektivare med avseende på att nå uppställda mål med verksamheten. Här skrivs att socialnämnden ska fastställa mål för kvalitetsarbetet som ska följas upp och utvärderas. Systemet ska integreras med övrig styrning kring budget och verksamhetsplanering. Ansvar tydliggörs liksom de områden som omfattas av systemet, exempelvis samverkan, kompetensförsörjning, egenkontroll, avvikelsehantering, dokumentation, riskhantering m m. Här anges också att arbetet ska ske genom att identifiera och ta fram bland annat rutiner som säkerställer att ambitionerna nås. Uppföljning sker enligt kvalitetsledningssystemet bland annat inom ramen för den interna kontroll, brukarundersökningar och genom årlig kvalitetsrapport och verksamhetsberättelse. Vid intervjuerna framkommer inte att detta tillämpas. Dock sägs att ett arbete påbörjat för att forma detta med externt stöd, vilket beräknas vara färdigt 2020.

Vid intervjuerna framkommer att nämndens styrning uppfattas som diffus. De övergripande målen uppfattas inte ha brutits ned eller omsatts i mätetal för verksamheten.

Vid sakavstämningen framkommer dock att kommunfullmäktiges fokusområden har brutit ner till kvalitetsfaktorer/mål på verksamhetsnivå¹⁰. Dessa visar att:

⁵ Ödeshögs kommun: *Verksamhetsberättelser 2018*

⁶ Ödeshögs kommun, socialnämnden: *Preliminära planeringsdirektiv 2019 med plan 2020-2121*. Socialnämnden. Dnr 2018/00087-046

⁷ Socialtjänstlagen, Lagen om stöd och servicen till vissa funktionshindrade, Lagen om vård av unga, Hälso- och sjukvårdslagen samt de lagar som reglerar förvaltning, sekretess och handläggning

⁸ Ödeshögs kommun, Socialnämnden 2013-09-10. *Kvalitetssystem för socialnämnden i Ödeshögs kommun – i verksamheter enligt SoL, LVU, LVM, LSS och HSL. Utgångspunkter, principer och ansvar.*

⁹ SOSFS 2011:9 *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete*

¹⁰ Ödeshögs kommun Individuellt stöd. *Försörjningsstöd. Kvalitetsfaktorer/mål inför 2018 – försörjningsstöd vuxna*. 2018-02-17 Katarina Eriksson

- Medborgare – brukarundersökningar varje höst, i alla ärenden ska den enskilda ha en aktuell arbetsförmågebedömning eller sysselsättning samt att de som inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande ska en samordnad individuell plan (SIP) upprättats.
- Tillgänglighet – se över lösningar för en snabb kontakt med klienten
- Ekonomi – fortsatt arbete med att hjälpa personer till sysselsättning
- Miljö – fortsatt planering av resor utanför kommunen – annars cykel eller gående
- Utveckling – information till enskilda och samarbetspartner, bla genom en broschyr och utveckla e-tjänster.

I dokumentet framkommer inte hur verksamheten ska arbeta mot målen eller hur de ska följas upp.

Intervjuer påvisar att myndighetschef och 1:e socialsekreterare gör kontinuerliga kontroller i ärendedokumentationen. Här fokuseras på den språkliga kvaliteten och att beslut fattas i enlighet med delegation.

Vid intervjuerna framkommer att nämnden får en uppföljningsrapport en gång i kvartalet som visar antal som uppbär försörjningsstöd och den totalt utbetald bistånd.

ÖS avrapporterar sin verksamhet till kommunstyrelsen och till kommunchefen. Verksamheten följer hur många som fått en anställning, under vilka former och var, men även kriterier som livskvalitet, meningsfull vardag, m m.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som ej uppfyllt.

Nämndens planeringsdirektiv visar en ambition att prioritera insatser för att få flera i sysselsättning och att pressa ner arbetslösheten. Arbetslösheten ska vara under rikssnittet och hamna i nivå med de kommunerna i länet med lägst arbetslöshet.

Det har dock inte framkommit att det finns mål eller riktlinjer som berör arbetet med insatser för att stötta enskilda att bli självförsörjande.

Nämndens styrning av arbetet med försörjningsstöd är bristande och visar inte konkret åtgärder för att nå de övergripande ambitionerna. Detta försvårar även uppföljning av hur såväl kommunfullmäktiges inriktningsmål som nämndens ambitioner nås.

2.2. Arbetsmetoder för att bedöma behov av insatser

Utredning av möjligheten att beviljas försörjningsstöd görs av handläggarna. För att bedöma eventuella behov av insatser hos den enskilde för att kunna bli självförsörjande är handläggarna, enligt intervjuerna, beroende av andra huvudmäns kompetens och bedömningar. Det kan gälla behov av vård, av utbildningsinsatser eller sociala insatser i form av exempelvis boende. En effektiv verksamhet förutsätter en samverkan med andra huvudmän eller andra enheter inom kommunen.

Vid behov av en arbetsförmågebedömning tas stöd i projektet *Ökad sysselsättning i Ödeshög (ÖS)*¹¹ genom att bevilja detta som en insats för den enskilde. Enligt handläggarna finns oklarheter om hur samarbetet ska fungera eller vilka förväntningar som kan ställas på projektet.

¹¹ Ödeshögs kommun, Kommunledningsförvaltningen. Promemoria 2017-10-30. *Ökad Sysselsättning i Ödeshög*. Dnr 2017/00307

I den utredning som görs av handläggaren beskrivs den sökandes bakgrund och kontakter med Arbetsförmedlingen. Vid den arbetsförmågeutredningen som görs inom ÖS kartläggs språkförmåga, läs- och skrivförmåga, utbildningsbakgrund, arbetsmarknadserfarenhet, psykiskt hälsa och eventuellt missbruk. Problem relaterat till psykisk ohälsa och missbruk är de största utmaningar för att lotsa enskilda till egenförsörjning, enligt intervjuerna. Här nämns också svårigheter att få sjukersättning från Försäkringskassan kan leda till mångårigt behov av försörjningsstöd. En ytterligare situation som är svår att påverka är den där annan ersättning inte är tillräcklig, vilket leder till ett kontinuerligt behov av försörjningsstöd

Kommunstyrelsen har avsatt totalt 4,5 Mkr till ÖS att använda från projektstart till utgången av 2019. Medlem har avsatts för att bland annat möta tillfälligt ökat behov av arbetsförmågebedömningar. Inom ÖS finns i dag en projektledare, två strateger på deltid, en yrkesvägledare, en arbetsterapeut (via samordningsförbundet) och två arbetskonsulenter. Enligt intervju med projektledaren används bland annat *Support employment*¹² som metod för arbetsförmågebedömningar. Ett samarbete finns med Arbetsförmedlingen som också hänvisar enskilda som inte är beroende av försörjningsstöd till ÖS. Enligt intervjuerna har en svårighet att "få igång" samarbetet med Arbetsförmedlingen lett till att kommunen i högre utsträckning själv erbjuder arbetsmarknadsinsatser.

Planer finns att permanenta verksamheten som sker inom ÖS, som idag är organiserad under kommunstyrelsen. Verksamheten följs enligt intervjuerna även av socialnämnden, som också initierat projektet

Av de, vid granskningen genomförande, 34 aktuella ärendena, bedöms det i 11 ärenden finnas en "blandad problematik", för vilken en sysselsättning ännu inte kunnat erbjudas. Detta innefattar "nedsatt språk, bristfällig arbetslivserfarenhet, brister i utbildningsbakgrund, missbruk, psykisk ohälsa, funktionsnedsättning, sjukskrivning utan sjukpenning, avslag på/avvaktar besked om sjukersättning. I de övriga 23 ärendena finns arbetsmarknadsinsatser via ÖS. Detta innebär ett aktivt arbete med arbetsförmågebedömning, arbetsträning, stöd i sökande till sysselsättning eller insatser för att undersöka rätt till ersättning från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller andra huvudmän.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Den utredning som görs av försörjningsstöd handläggaren ges viss grund för att bedöma behov av insatser samt hinder för att komma i sysselsättning. Insatser för arbetsförmågebedömning görs inom projektet *Ökad Sysselsättning i Ödeshög*, enligt en metodik.

Utöver detta tas stöd i de bedömningar som göras av andra huvudmän. Det senare förutsätter en fungerande samverkan. Det har inte framkommit att en styrning för hur detta ska ske ges av nämnden. Det har inte heller framkommit att de behov av insatser som finns hos de sökande dokumenteras.

2.3. Individuell planering och uppföljning

I *Rutin för handläggning vid ekonomiskt bistånd ny ansökan*¹³, framgår att en arbetsplan ska upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd. Det framgår inte

¹² Metod för arbetslivsinriktad rehabilitering där målgruppen främst är gruppen är personer med funktionsnedsättning som står långt ifrån arbetsmarknaden. Målet är att de ska stöttas i att finna, få och behålla ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.(SKL)

¹³ Ödeshögs kommun. *Rutin för handläggning vid ekonomiskt bistånd ny ansökan*. Verksamhet: ekonomiskt bistånd, rutiner. Ansvarig: Katarina Eriksson. Det framgår inte vem som beslutat om att rutinen ska följas eller när beslutet fattas.

vad detta innebär eller vad planen ska innehålla. Beslutet ska också medföra ett beslut om arbetsmarknadsinsats hos kommunens arbetsmarknadsenhet, enligt rutinen.

Enligt *Rutin för handläggning vid ekonomiskt bistånd löpande ärende*¹⁴ ska det vid bedömning av rätt till bistånd kontrolleras att den enskilde är inskriven vid Arbetsförmedlingen samt att överenskommelser i arbetsplanen¹⁵ har uppfyllts. Arbetsplanen ska vid varje ansökningstillfälle uppdateras. Arbetsplanen ska visa vem som ansvarar för att åtgärder genomförs och inom vilken tidsperiod det ska ske. Även i denna rutin nämns beslut om arbetsmarknadsåtgärd. Rutinen säger att anvisning ska göras till arbetsmarknadsenheten och ett trepartsmöte ska bokas in.

Enligt intervjuerna upprättar handläggaren en arbetsplan för respektive sökande. Detta vidimeras vid aktgranskningen. Här ska framgå vilka insatser som ska leda till egenförsörjning och hur dessa ska följas upp. Aktgranskningen visar inte att en utredning gjorts för att ge en grund för vilken typ av insats som behövs för att nå egenförsörjning. Det går inte att utläsa varför just de aktuella insatserna erbjuds. Mål med insatserna formuleras inte.

Att arbetsplanen, som formuleras i journalen, följs kontrolleras i samband med att ansökan inkommer för nästkommande månad. Insatserna följs inte upp i den mening att det framgår hur de faller ut. Anteckningarna visar inte om insatsen bedöms som relevant eller om framsteg görs.

Handläggarna beskriver att i de fall det är uppenbart att den sökande har insatser eller behöver insatser även hos annan huvudman, kan en SIP upprättas. För att få till stånd ett möte kring detta tillvaratas en resurs som mötesledare, som erbjuds genom samordningsförbundet.

Det går inte att finna någon upprättad SIP i någon av de akter som granskats. Däremot framgår det i journalen i ett av ärendena att SIP ska ha upprättats.

Handläggarna har genomgått en SIP utbildning och den samordning och stöd som ges genom Samordningsförbundet beskrivs som viktig.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som delvis uppfyllt.

Inom förvaltningen finns en styrning som visar att en arbetsplan ska upprättas i samband med beslut om att bevilja ekonomiskt bistånd, vilket efterlevs. Det framgår inte tydligt vad planen ska innehålla. Vi bedömer att detta bör förtydligas för att säkerställa en effektiv planering som på ett konkret sätt kan följas upp. Vi ser även att genom att sätta mål för de insatser som ska leda till en egen försörjning, nås troligen en större motivation för att följa planeringen.

Rutiner finns för att kontrollera att den sökande som är inskriven vid Arbetsförmedlingen fullföljer planeringen därifrån, vilken omfattar genomförande av insatser.

2.4. Tillgång till insatser

Inom projektet ÖS har medel avsatts även för utbildningsinsatser och andra insatser för att stödja företag och organisationers praktikhandledare samt för andra insatser som pro-

¹⁴ Rutin för handläggning vid ekonomiskt bistånd löpande ansökan. Verksamhet: Ekonomiskt bistånd, rutiner. Ansvarig: Katarina Eriksson. Det framgår inte vem som beslutat om att rutinen ska följas eller när beslutet fattats.

¹⁵ Som upprättats av Arbetsförmedlingen

jektets styrgrupp bedömer nödvändiga för ökad sysselsättning i kommunen. Nya arbets sätt som utarbetats ska kunna användas i kommunens ordinarie organisation alternativt att projektet föreslår justeringar i kommunens arbetssätt.

En promemoria¹⁶ beskriver att genom projektet ÖS ska resurser samlas, trösklar som kan uppstå minskas, stöd ges till enskilda och krav ska ställas på de statliga aktörer som har ansvar för att öka sysselsättningen. Samverkan ska byggas upp med kommunens företag, och företag i angränsande kommuner, för att bistå med exempelvis praktikplatser. Samverkan med företag ska ske också för att få kunskap om vilken arbetskraft och kompetens det finns behov av. Organisationer, föreningar och andra intressenter ska kunna involveras i arbetet med att öka sysselsättningen i kommunen.

Insatserna inom projektet ska fokusera insatserna gentemot de grupper som har fortsatt svårt att få sysselsättning.¹⁷ För uppföljning av resultat under projektiden ska Samordningsförbundet Västra Östergötlands system SUS (sektorsövergripande system för uppföljning) användas.

Vid intervjuerna framkommer en svårighet att hitta tillräckligt många platser för arbetsprövning. De platser som finns på ordinarie arbetsmarknad ställer ofta för höga krav. En plats där kraven succesivt ökar ger möjligheter att nå målet om sysselsättning i högre grad. Detta såväl gällande bland annat sociala som språkliga färdigheter.

De platser som erbjuds inom kommunen kan ha varit aktuella för enskilda under en lång period. Möjligheten att anpassa dessa efter enskildas behov utan krav på utveckling, kan även innebära en svårighet att komma vidare.

De i dag 23 personer som har insatser genom ÖS finns i ett aktivt arbete med arbetsförmågebedömning, arbetsträning, sökande efter möjlighet till sysselsättning eller insatser för att undersöka rätt till ersättning från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen eller andra huvudmän.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

Den som är i behov av insatser för att nå en egen försörjning kan få stöd genom framförallt ÖS. Detta kan bestå i arbetsförmågebedömning men även arbetsträning, praktik eller andra insatser förknippad med stöd för att nå en sysselsättning.

I övrigt finns insatserna hos andra huvudmän och interna enheter som ger stöd, vård och vägledning. Detta handlar om insatser för att stärka utbildningsbakgrund, fysisk eller psykiatrisk vård eller stöd genom Arbetsförmedling och Försäkringskassa.

Hos nämndens handläggare finns en kunskap om vad som kan erbjudas genom ÖS och vilket ansvar som finns hos andra enheter och huvudmän. Vi bedömer dock att det finns en otydlighet i vad som är Arbetsförmedlingens ansvar och vad som är kommunens ansvar, vilket kan förtydligas i samarbetet.

2.5. Rutiner för samarbete och samverkan

Regelbundna träffar sker mellan försörjningsstödsenhetens personal och ÖS, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan och med personal inom Svenska för invandrare (SFI).

¹⁶ Ödeshögs kommun, Kommunledningsförvaltningen: *Promemoria. Ökad Sysselsättning i Ödeshög*. Dnr 2017/00307- 2017-10-30.

¹⁷ Utomeuropeiskt födda, personer som har högst förgymnasial utbildning, personer som har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt äldre (55-64 år).

Här diskuteras övergripande samverkansfrågor men även kring enskildas situation och behov av åtgärder. Kontinuerliga möten med öppenvårdspsykiatrien ca en gång per termin fyller motsvarande funktion.

Övergripande beskrivs samarbetet som gott. Det framkommer dock att ansvarsgränserna gällande arbetsmarknadsinsatser mellan kommunen och Arbetsförmedlingen uppfattas som oklar.

Enligt intervjuerna upprättas SIP i hög grad då handläggare ser behov hos enskilde som förutsätter insatser från flera huvudmän. Detta initieras ofta då det finns behov av insatser hos framförallt hälso- och sjukvården. Handläggarna beskriver att det hos samverkansparter finns en stor hörsamhet för att närvara vid sk SIP-möten.

Aktgranskningen visar att Arbetsförmedlingen är en samverkanspart i samtliga granskade ärenden, genom att en hänvisning görs till att den planering som upprättats där ska följas. Akterna visar dock inga möten med Arbetsförmedlingens handläggare. En gemensam planering har inte upprättats i något fall.

Bedömning

Kontrollmålet bedöms som uppfyllt.

En struktur finns för samverkan mellan försörjningsstödsenhetens personal och ÖS, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt med SFI. Övergripande frågor liksom insatser för enskildas diskuteras. Ansvarsgränserna gällande arbetsmarknadsinsatser mellan kommunen och Arbetsförmedlingen bör förtydligas.

Övriga huvudmän aktualiseras främst i gemensamma möten kring den sökande (SIP-möten) där en hörsamhet beskrivs hos huvudmännen kring lagstiftning¹⁸ gällande detta. Vi ser skäl att följa upp att SIP nyttjas på ett ändamålsenligt sätt för att nå en samordnad planering kring den enskilde.

2019-02-21

Markus Zackrisson, uppdragsledare

Lena Brönnert, projektledare

¹⁸ Enligt 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453) och 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska alla som behöver insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården få en samordnad individuell plan, om det behövs för att behoven ska kunna tillgodose

Bilaga 1 - Måluppfyllelse för socialnämnden vid delårsbokslut 2018

Vision: Ödeshögs. En naturlig del i den framtida regionen, en tillväxtkommun med en hållbar och positiv samhällsutveckling	Fokusområde	KF:s inriktningsmål	Socialnämndens resultatmål	Mätare/indikator	Kommentar/måluppfyllelse	Måluppfyllelse
	Medborgare	Gods livsvillkor för kommun-medborgarna	Ökad tillgänglighet	Brukarenkät Öppna jämförelser Antal digitala lösningar som prövats vid kundkontakt	Förbättrad tillgänglighet jämfört med tidigare år	Kontaktmöjligheter har förbättrats. Nu 7 nattkameror i verksamhet. ☺
	Ekonomi	Nämnderna håller anvisad budget	Redovisning av ekonomi och kvalitet i socialnämnden vid varje sammanträde	Månatlig uppföljning av ekonomi och kvalitet med ansvariga chefer	Nämndens budgetavvikelse är +/- 1 %	Budgetavvikelse, enl prognos < 1 %. ☺
	Miljö	Ödeshögs ska verka för en klimatsmart utveckling.	Minska luftföroreningar genom att minimera och/eller välja miljövänliga alternativ för personaltransporter	Nyttja planeringssystem, uppföljning av körjournaler, fordonspark, digitala planerings- och uppföljningsmöten och antal kameror	Minska personbilstransporter	Totalt minskat med en bil, samplanering. 2 El-bilar i hemtjänst. ☺
	Utveckling	Ödeshögs ska ha en positiv befolknings-utveckling	Kommunicera socialtjänstens resultat i kvalitetsjämförelser och visa upp vår verksamhet	Räkna aktiviteter och bedöm värdet	Vid minst ett tillfälle årligen presentera/visa verksamhet för allmänheten	Deltar vid öppet hus. ☺
	Medarbetare	Ödeshögs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.	All tillsvidareanställd personal ska ha en individuell kompetensutvecklingsplan	Uppföljning av antalet upprättade planer	2017 = 10 % 2018 = 50 % 2019 = 100 %	Inte kommit igång med IBIC som planerat p.g.a regionala uppdrag. ☹
				2017 = 25 % 2018 = 50 % 2019 = 100 %	Uppnått. ☺	